WPISUJE ZDAJĄCY

KOD ZDAJĄCEGO

symbol klasy | symbol zdającego

PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY Z NOWĄ ERĄ

GEOGRAFIA – POZIOM ROZSZERZONY

STYCZEŃ 2019

Czas pracy: 180 minut

Liczba punktów do uzyskania: 60

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera **23** strony (zadania **1–36**) oraz barwny materiał źródłowy (strony **I–IV**). Ewentualny brak stron zgłoś nauczycielowi nadzorującemu egzamin.
2. Odpowiedzi do każdego zadania zapisz w miejscu do tego przeznaczonym.
3. W rozwiązaniach zadań rachunkowych przedstaw tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętaj o podaniu jednostek.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Podczas egzaminu możesz korzystać z linijki, lupy oraz kalkulatora prostego.
8. Na tej stronie wpisz swój kod.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla osoby sprawdzającej.

Powodzenia!

Copyright by Nowa Era Sp. z o.o.

Wskazane zadania wykonaj na podstawie barwnego materiału źródłowego.

Zadania od 1. do 7. rozwiąż, korzystając z barwnej mapy szczegółowej okolic Szklarskiej Poręby (strona I barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 1. (0–1)
Zadanie wykonaj na podstawie barwnej mapy szczegółowej (strona I barwnego materiału źródłowego) oraz rysunku, na którym numerami 1–4 oznaczono wybrane obiekty znajdujące się w okolicach Szklarskiej Poręby (strona II barwnego materiału źródłowego).

Przyporządkuj do nazw podanych obiektów numery, którymi oznaczono ich położenie na rysunku. Wpisz w zaznaczonych miejscach właściwe numery.

schronisko Pod Łabskim Szczytem .....

Wodospad Kamieńczyka .....

placówka GOPR .....

Zadanie 2. (0–1)
W tabeli podano wartość azymutu i odległość w terenie w linii prostej wyznaczone od punktu widokowego na Szrenicy (D2) do jednej ze skał.

Na podstawie wartości azymutu i odległości w terenie odszukaj ten ostaniec skalny. Wpisz jego nazwę do tabeli.

Wartość azymutu	Odległość w terenie	Nazwa skały
160°	900 m	

Zadanie 3. (0–1)
Uzasadnij, dlaczego pokrywa śnieżna dłużej utrzymuje się na Nartostradzie Puchatek (C3) niż na trasach zjazdowych wzdłuż wyciągów narciarskich zlokalizowanych na północny-wschód od stacji kolejowej Szklarska Poręba Górna (A3). Podaj dwa argumenty.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 4. (0–1)
Podaj trzy cechy środowiska przyrodniczego obszaru, przez który przebiega czerwony szlak turystyczny ze schroniska Kamieńczyk (C1) na Szrenicę (D2).

1. .....

2. .....

3. .....

Zadanie 5. (0–2)
Fragment obszaru Karkonoskiego Parku Narodowego, na którego terenie znajduje się Wodospad Szklarki, ma powierzchnię 55 ha.

Oblicz powierzchnię, jaką zajmuje ten fragment obszaru Karkonoskiego Parku Narodowego na załączonej barwnej mapie okolic Szklarskiej Poręby. Zapisz obliczenia, wynik podaj w cm^2.

Obliczenia:

Fragment obszaru Karkonoskiego Parku Narodowego zajmuje na mapie ..... . cm^2.

Zadanie 6. (0–1)
Przedstawiony na mapie fragment linii kolejowej z Jeleniej Góry do Jakuszyc ma długość około 9,1 km. Gdyby jednak został poprowadzony wzdłuż linii prostej, miałby długość około 5,4 km.

Wyjaśnij, dlaczego fragmentu linii kolejowej z Jeleniej Góry do Jakuszyc nie poprowadzono wzdłuż linii prostej.

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–2)
Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy podaj trzy cechy przyrodnicze obszaru przedstawionego na mapie, które sprzyjają występowaniu krótkotrwałych i nagłych powodzi w Szklarskiej Porębie w okresie od maja do września.

1. .....

.....

2. .....

.....

3. .....

.....

Zadanie 8. (0–1)
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Zgodnie z kalendarzem gregoriańskim z 366 dni składał się rok

A. 1900. B. 1902. C. 1998. D. 2008.

Wypełnia sprawdzający	**Nr zadania**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
	Maks. liczba pkt	**1**	**1**	**1**	**1**	**2**	**1**	**2**	**1**
	Uzyskana liczba pkt								

Zadanie 9. (0–1)
W tabeli przedstawiono wybrane cechy czterech planet w Układzie Słonecznym.

Planeta	Średnica (w km)	Czas obiegu wokół Słońca	Prędkość ruchu po orbicie (w km/s)
Mars	6 788	$686^{d}18^{h}$	24,11
Neptun	49 534	$164^{l}288^{d}$	5,43
Saturn	120 660	$29^{l}167^{d}$	9,64
Wenus	12 104	$224^{d}17^{h}$	34,99

^{l} – rok, ^{d} – doba ^{h} – godzina

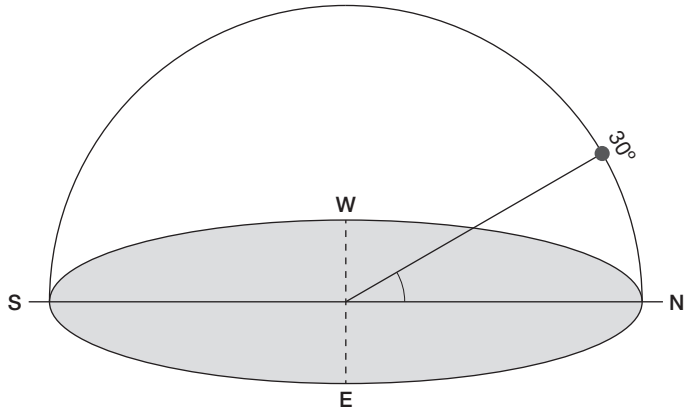
Źródło: J. Staszewski, F. Uhorczak, *Geografia fizyczna w liczbach*, Warszawa 1966, s. 50.

Podaj przykład prawidłowości zachodzącej między odległością planet od Słońca a ich cechami podanymi w tabeli.

.....

.....

Zadanie 10. (0–2)
Na rysunku podano wysokość górowania Słońca 22 grudnia w wybranym miejscu na Ziemi.

Oblicz szerokość geograficzną miejsca, w którym Słońce góruje na wysokości przedstawionej na rysunku. Zapisz obliczenia.

Obliczenia:

Szerokość geograficzna miejsca wynosi ..... .

Zadanie 11. (0–2)
Na przekroju krajobrazowym przez Amerykę Północną wykonanym wzdłuż równoleżnika 40°N zaznaczono literami A–B wybrane obszary (strona II barwnego materiału źródłowego).

Korzystając z przekroju krajobrazowego i własnej wiedzy, wyjaśnij, dlaczego na obszarze A i B są małe roczne sumy opadów atmosferycznych.

Obszar A

.....

.....

.....

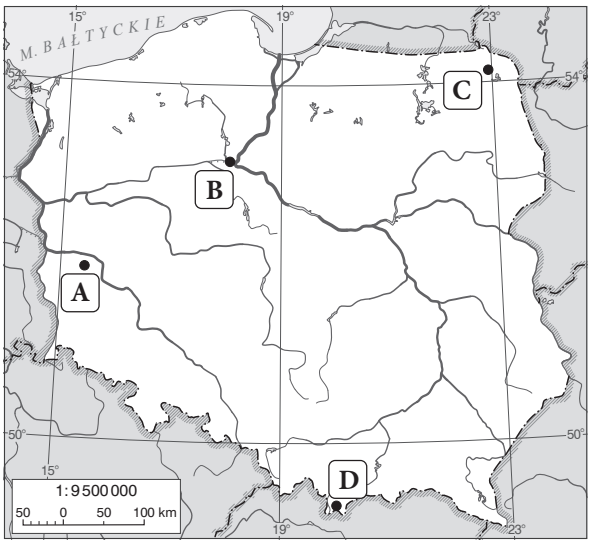
Obszar B

.....

.....

.....

Zadanie 12. (0–2)
Na mapie literami A–D oznaczono stacje meteorologiczne, dla których w tabeli przedstawiono wybrane dane klimatyczne.

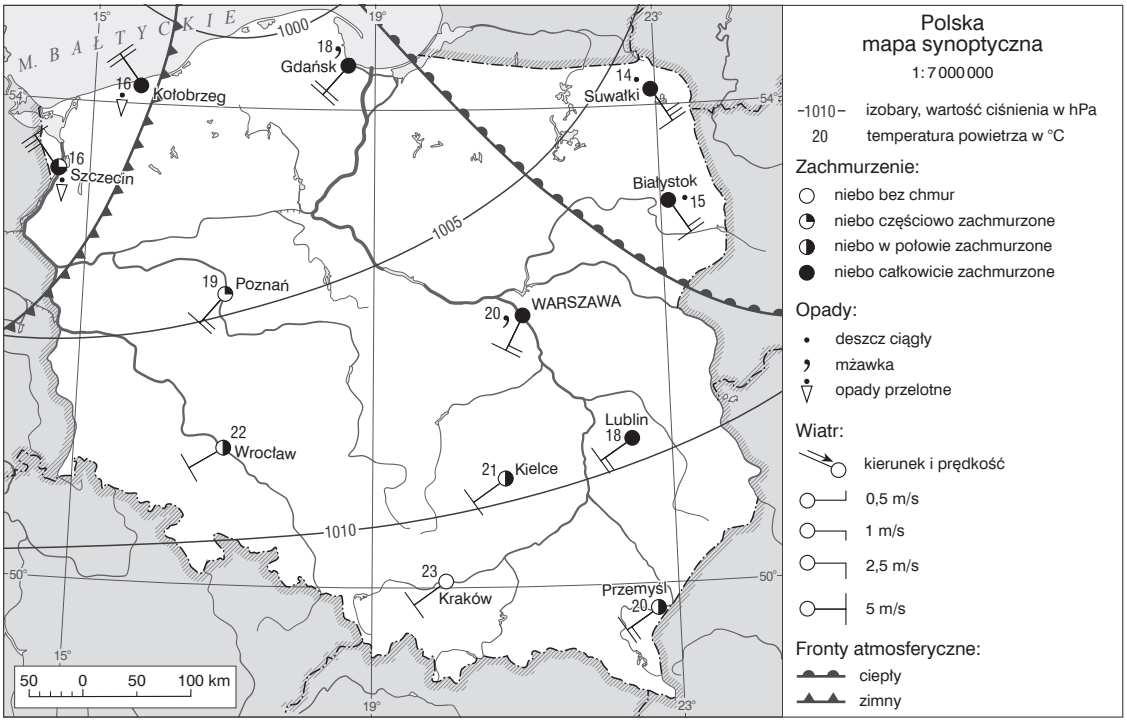
Przyporządkuj dane klimatyczne właściwym stacjom meteorologicznym. Wpisz w odpowiednich miejscach tabeli litery, którymi oznaczono te stacje na mapie.

Lp.	Średnia temperatura powietrza w styczniu (w °C)	Roczna suma opadów (w mm)	Długość okresu wegetacyjnego (w dniach)	Oznaczenie na mapie
1.	–5	1120	180	
2.	–5	650	185	
3.	–1	630	225	
4.	–2	520	220	

Na podstawie: B. Pydziński, S. Zając, *Klimatologia w szkole*, Warszawa 1980, s. 83–85, 88.

Wypełnia sprawdzający	Nr zadania	9	10	11	12
	Maks. liczba pkt	1	2	2	2
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 13.
Na mapie synoptycznej przedstawiono sytuację baryczną i pogodową w Polsce w wybranym dniu.

Na podstawie: J. Kądziołka, *Podstawy geografii w zadaniach*, Warszawa 1994, s. 72.

Zadanie 13.1. (0–1)
Dokończ zdanie – wybierz i zaznacz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie spośród odpowiedzi 1–3.

Centrum niżu atmosferycznego, któremu towarzyszą fronty atmosferyczne przedstawione na mapie, znajduje się

A.	na północ od Polski,	o czym świadczy przestrzenny rozkład	1.	temperatury powietrza.
B.	na południe od Polski,		2.	opadów atmosferycznych.
			3.	ciśnienia atmosferycznego.

Zadanie 13.2. (0–1)
Wyjaśnij, dlaczego w dniu, dla którego opracowano powyższą mapę synoptyczną, w Warszawie była wyższa temperatura powietrza niż w Szczecinie.

.....

.....

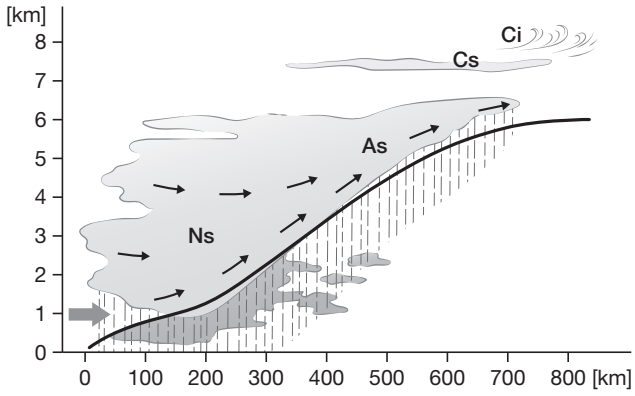
.....

.....

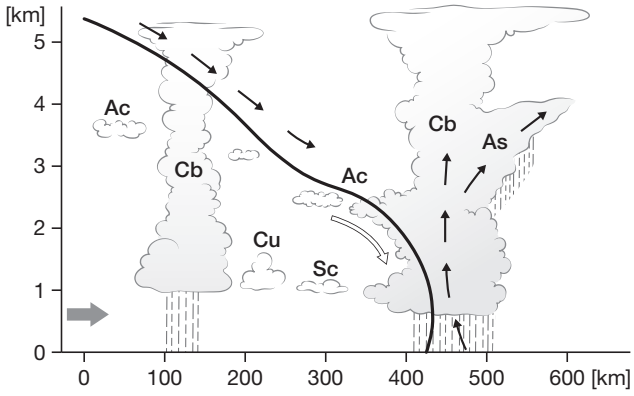
.....

Zadanie 13.3. (0–1)
Na rysunkach A i B przedstawiono dwa rodzaje frontów atmosferycznych.

A

B

Na podstawie: http://www.pogodynka.pl/dlaciebie/encyklopedia [dostęp: 26.07.2018].

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	Z mapy synoptycznej wynika, że nad Polską najpierw przemieszczał się front atmosferyczny, którego rodzaj przedstawiono na rysunku A.	P	F
2.	Według prognozy pogody przemieszczający się znad Pobrzeża Szczecińskiego w kierunku Pojezierza Wielkopolskiego front atmosferyczny, taki jak przedstawiono na rysunku A, przyniesie długotrwałe opady deszczu w Poznaniu.	P	F
3.	Przejście frontu atmosferycznego, którego rodzaj przedstawiono na rysunku B, spowoduje zmianę kierunku wiatru w rejonie Zatoki Gdańskiej.	P	F

Zadanie 14.
Wody podziemne mają różną temperaturę w zależności od obszaru, na którym występują. Na przykład na terenach wulkanicznych może ona osiągać ponad 100°C. W wyniku długotrwałego kontaktu ze skałami wody podziemne zawierają pewną ilość związków mineralnych. Są wykorzystywane między innymi do zaopatrywania ludności w wodę pitną i nawadniania pól uprawnych.

Zadanie 14.1. (0–1)
Podaj dwa przykłady innego gospodarczego wykorzystywania wód podziemnych.

1. .....

2. .....

Zadanie 14.2. (0–1)
Podaj dwa przykłady przyrodniczego znaczenia wód podziemnych.

1. .....

2. .....

Wypełnia sprawdzający	**Nr zadania**	**13.1**	**13.2**	**13.3**	**14.1**	**14.2**
	Maks. liczba pkt	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 15.
W tekście opisano przykładowe skutki topnienia wieloletniej zmarzliny.

Warstwa czynna wieloletniej zmarzliny to jej warstwa górna, która w okresie wiosenno-letnim topnieje, a ponownie zamarza jesienią. Jedną z konsekwencji ocieplania się klimatu na Ziemi jest pogłębianie się tej warstwy (okresowo, przez pewną część roku, grunt rozmarza na większą głębokość). Badania naukowe dowodzą ponadto, że ziemia odmarza coraz wcześniej i zamarza coraz później. W rozmarzniętej glebie rozwijają się mikroorganizmy, które generują ciepło, a tym samym napędzają sprzężenie zwrotne. Już teraz w wyniku beztlenowego rozkładu rozmarzniętej biomasy uwalniają się znaczne ilości metanu, a emisja tego gazu cieplarnianego będzie jeszcze rosła. Naukowcy przypuszczają bowiem, że do końca XXI wieku zniknie niemal cała przypowierzchniowa warstwa zmarzliny. Ponadto w efekcie topnienia zmarzliny będzie zwiększać się ilość wód gruntowych spływających do rzek. Prognozy mówią o wzroście ich przepływu rzędu 18–70% do 2100 roku w stosunku do wartości obecnych. Kolejnym skutkiem, odczuwanym na obszarach topnienia zmarzliny, będzie destabilizacja zamarzniętego gruntu stwarzająca wiele problemów w budownictwie.

Zadanie 15.1. (0–1)
Podaj przykład przewidywanych konsekwencji dla środowiska przyrodniczego pogłębiania się warstwy czynnej wieloletniej zmarzliny.

.....

.....

Zadanie 15.2. (0–1)
Podaj przykład przewidywanych utrudnień w budownictwie wynikających z pogłębiania się warstwy czynnej wieloletniej zmarzliny.

.....

.....

Zadanie 16.
Zadanie wykonaj na podstawie fotografii przedstawiającej wejście do jednej z jaskiń zlokalizowanych na południu Polski (strona II barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 16.1. (0–1)
Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

Skały, w których znajduje się jaskinia, powstały w środowisku (*wodnym* / *lądowym*) .....w erze (*mezozoicznej* / *kenozoicznej*) ..... .

Należą do skał (*osadowych organicznych* / *metamorficznych*) ..... .

Głównym minerałem budującym te skały jest (*kalcyt* / *kwarc*) ..... .

Zadanie 16.2. (0–1)
Wyjaśnij, na czym polega proces rzeźbotwórczy, w którego wyniku powstają jaskinie takie jak ta, której wejście przedstawiono na fotografii.

.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–1)
Na fotografii przedstawiono skamieniałość jednego z organizmów.

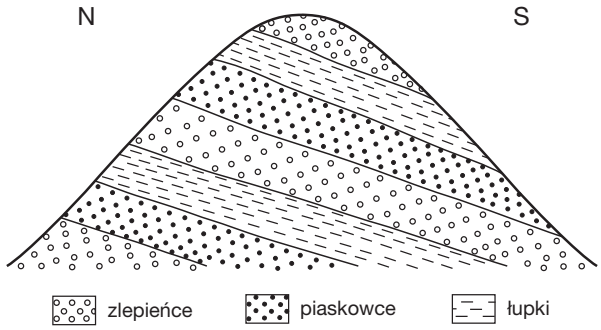

Źródło: Indigo Images/Alamy Stock Photo/fortune fish.

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasach.

Na fotografii przedstawiono skamieniały okaz organizmu żyjącego w środowisku (*wodnym* / *lądowym*) ……. Skamieniałości tych organizmów są skamieniałościami przewodnimi dla ery (*mezozoicznej* / *paleozoicznej*) …….
W Polsce skamieniałe szczątki takich organizmów można znaleźć w skałach budujących (*Łysogóry* / *Wyżynę Krakowsko-Częstochowską*) …….

Zadanie 18.
Na rysunku przedstawiono układ warstw skalnych wzgórza zbudowanego z fliszu karpackiego.

Zadanie 18.1. (0–1)
Napisz, na którym stoku, północnym czy południowym, jest większe prawdopodobieństwo wystąpienia osuwiska. Odpowiedź uzasadnij.

Większe prawdopodobieństwo wystąpienia osuwiska jest na stoku …….
Uzasadnienie:

……

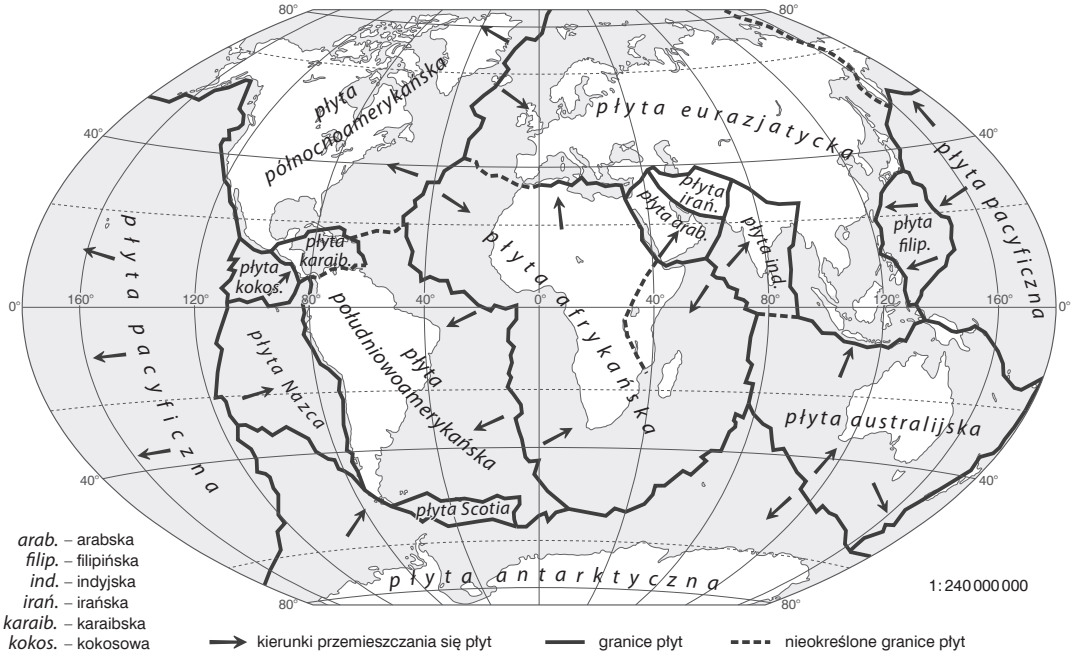
Zadanie 18.2. (0–1)
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Przedstawiony na rysunku układ warstw skalnych jest charakterystyczny dla

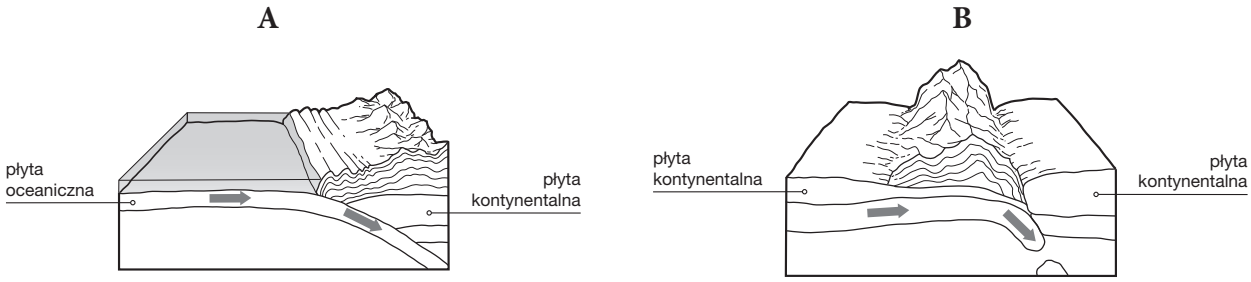
A. Pienin. B. Beskidów. C. Tatr Wysokich. D. Tatr Zachodnich.

Wypełnia sprawdzający	Nr zadania	15.1	15.2	16.1	16.2	17	18.1	18.2
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt							

Zadanie 19.
Na mapie strzałkami zaznaczono kierunki przemieszczania się płyt litosfery, a na rysunkach A i B przedstawiono rodzaje stref zbieżności płyt litosfery.

Na podstawie: R. Malarz, M. Więckowski, *Oblicza geografii 1. Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony*, Warszawa 2017, s. 193.

Na podstawie: R. Malarz, M. Więckowski, *Oblicza geografii 1. Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum. Zakres rozszerzony*, Warszawa 2017, s. 200.

Zadanie 19.1. (0–1)
Wyjaśnij powstawanie Andów jako efektu kontaktu dwóch płyt litosfery.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19.2. (0–1)
Podaj przykłady dwóch wewnętrznych (endogenicznych) procesów geologicznych towarzyszących powstawaniu gór w strefie zbieżności płyt litosfery, której rodzaj przedstawiono na rysunku A.

1. ……

2. ……

Zadanie 20. (0–1)
Na fotografii przedstawiono jedną z form powierzchni Ziemi, występującą na Wyżynie Lubelskiej.

Źródło: East News/Adam Ławnik.

Podaj główny czynnik i proces rzeźbotwórczy, których działanie doprowadziło do powstania formy powierzchni Ziemi przedstawionej na fotografii.

Czynnik rzeźbotwórczy:……

Proces rzeźbotwórczy:……

Zadanie 21. (0–1)
Zadanie wykonaj na podstawie barwnej ilustracji przedstawiającej profil jednego z typów gleb astrefowych występujących w Polsce (strona III barwnego materiału źródłowego).

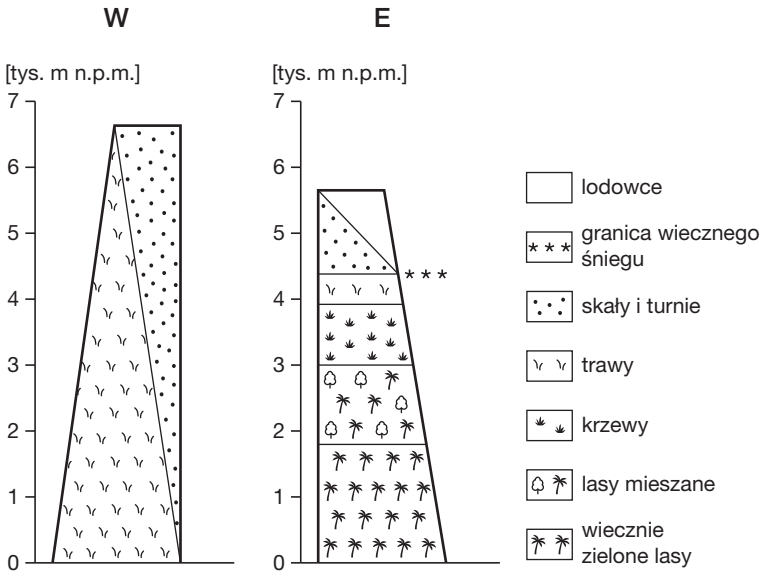
Podaj nazwę krainy geograficznej, na której terenie występuje największy w Polsce północnej zwarty obszar gleb o profilu przedstawionym na rysunku.

……

Wypełnia sprawdzający	Nr zadania	19.1	19.2	20	21
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 22.
Na mapie literą E oznaczono miejsce na stoku wschodnim Andów, a literą W – miejsce na stoku zachodnim Andów. Z kolei na rysunkach przedstawiono piętra roślinności występujące w tych miejscach.

Źródło: E. Szkurłat, *Strefowość i piętrowość klimatyczno-roślinno-glebowa – lekcja w kl. II LO*, „Geografia w Szkole" 1990, nr 1, s. 48.

Zadanie 22.1. (0–2)
Podaj nazwy zbiorowisk roślinnych dominujących do wysokości 1000 m n.p.m. w miejscach oznaczonych na mapie literami E i W oraz wyjaśnij, dlaczego zbiorowiska te występują w tych miejscach.

Miejsce oznaczone na mapie literą E

Zbiorowisko roślinne: .....

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

Miejsce oznaczone na mapie literą W

Zbiorowisko roślinne: .....

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

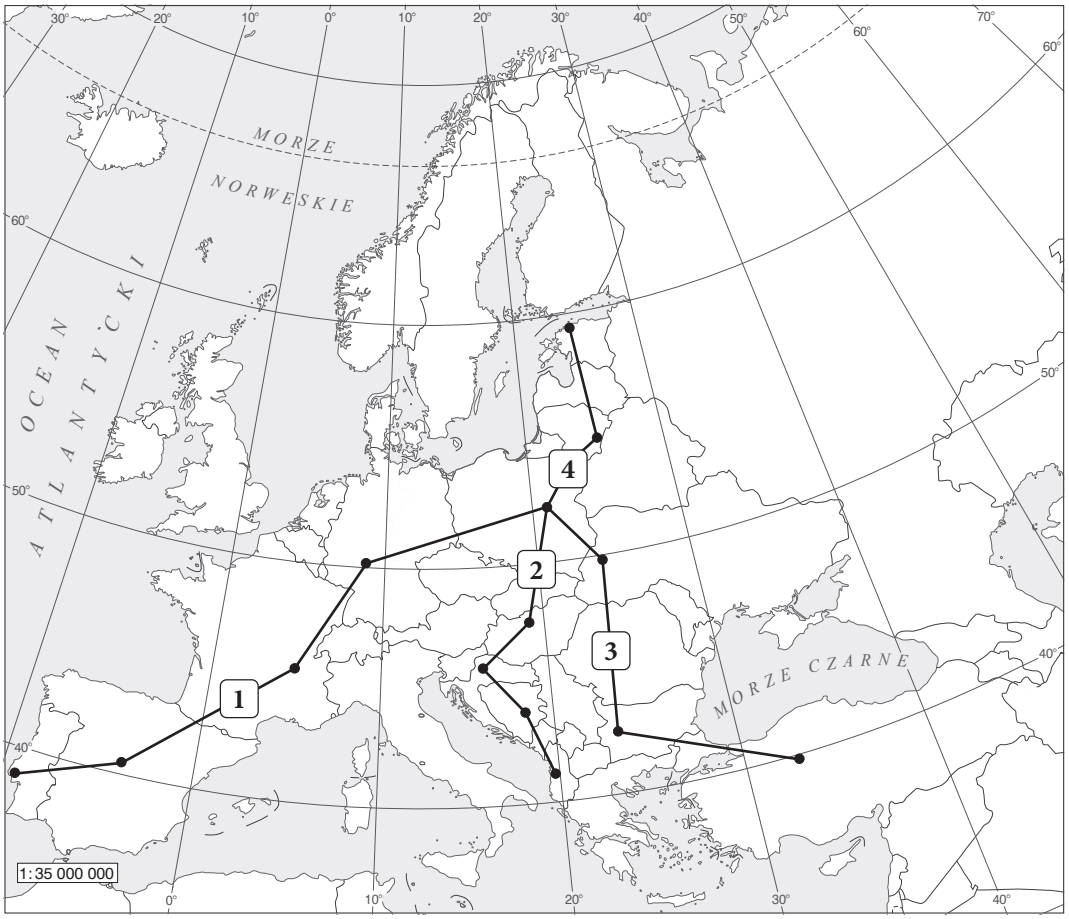
Zadanie 22.2. (0–1)
Wyjaśnij, dlaczego w miejscu oznaczonym na mapie literą E lodowce występują już powyżej 4 tys. m n.p.m., a w miejscu oznaczonym literą W nie ma lodowców nawet powyżej 6 tys. m n.p.m. Uwzględnij przyczyny klimatyczne.

.....

.....

.....

Zadanie 23. (0–1)
Na mapie numerami 1–4 zaznaczono trasy wycieczek wyruszających z Warszawy.

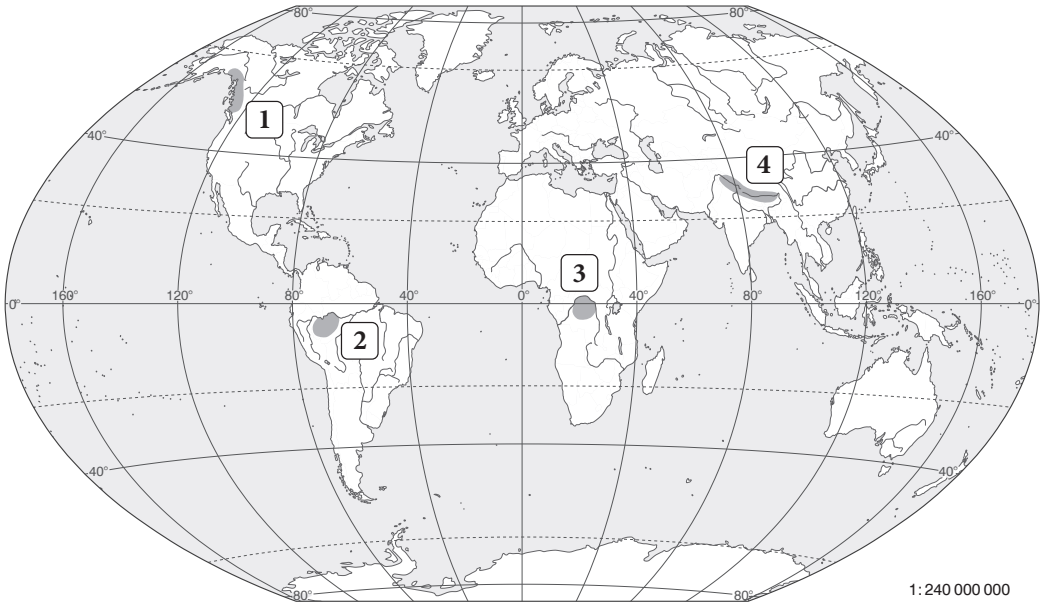

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	Wszystkie państwa na trasie wycieczki pierwszej grupy turystów są członkami Unii Europejskiej.	P	F
2.	Państwo będące celem wycieczki drugiej grupy turystów powstało w wyniku rozpadu Jugosławii w latach 90. XX wieku.	P	F
3.	Celami wycieczek trzeciej i czwartej grupy turystów są państwa należące do NATO.	P	F

Wypełnia sprawdzający	**Nr zadania**	**22.1**	**22.2**	**23**
	Maks. liczba pkt	**2**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 24. (0–2)
Na mapie numerami 1–4 zaznaczono wybrane obszary o bardzo małej gęstości zaludnienia.

Przyporządkuj podanym w tabeli obszarom występujące na nich warunki przyrodnicze utrudniające zaludnienie oraz przykłady wpływu tych warunków na życie i gospodarkę człowieka. Wpisz w odpowiednich komórkach tabeli litery, którymi oznaczono właściwe informacje. Niektóre litery mogą być wykorzystywane więcej niż jeden raz.

Obszary na mapie	Warunki przyrodnicze utrudniające zaludnienie	Wpływ na życie i gospodarkę człowieka
1 i 4		
2 i 3		

Warunki przyrodnicze utrudniające zaludnienie

A. Duże nachylenie stoków.
B. Mała zawartość tlenu w powietrzu.
C. Bardzo duża wilgotność powietrza.
D. Bujnie rosnąca roślinność naturalna.

Wpływ na życie i gospodarkę człowieka

E. Obniżenie wydolności ludzkiego organizmu.
F. Wypieranie upraw wprowadzanych przez człowieka.
G. Silna erozja gleb oraz utrudnienie mechanizacji rolnictwa.

Zadanie 25. (0–2)
Na mapie zaznaczono trzy państwa. W każdym z nich dominują wyznawcy innej religii.

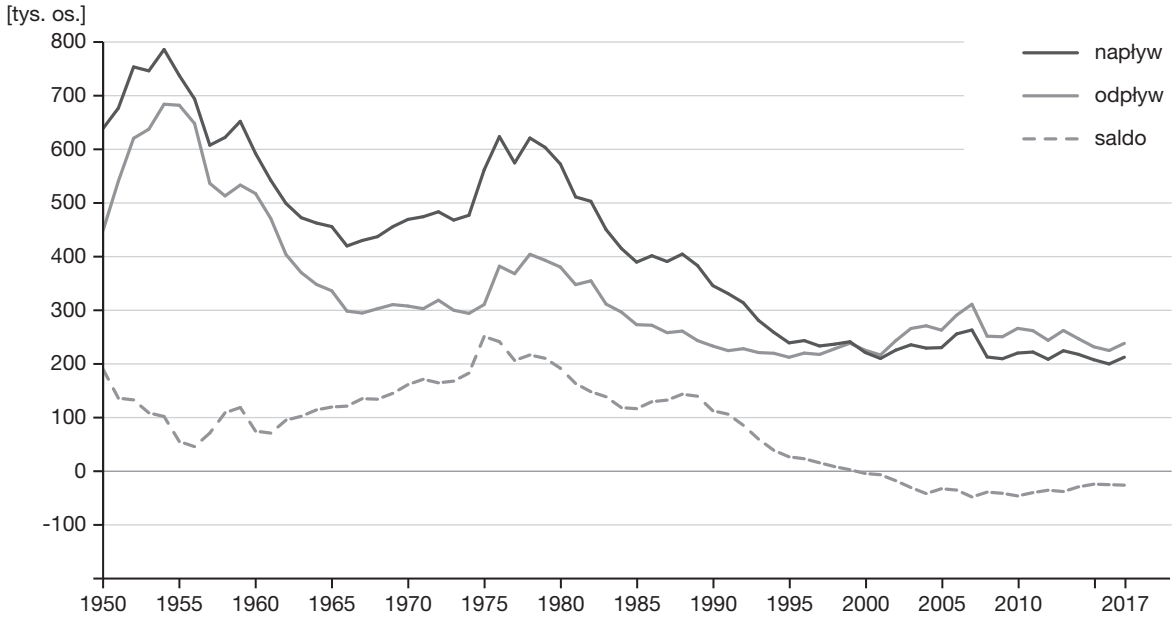
Wpisz do tabeli nazwę religii wyznawanej przez większość ludności państw zaznaczonych na mapie oraz po dwie litery odpowiadające przykładom wpływu tych religii na gospodarkę i społeczeństwo poszczególnych państw.

A. Zakaz zabijania krów i spożywania wołowiny.
B. Przedkładanie dobra wspólnego nad dobro własne.
C. Obowiązek przestrzegania postu – ramadanu.
D. Obowiązek jałmużny.
E. Minimalne wykorzystywanie surowców naturalnych związane z zachęcaniem do niewielkiej konsumpcji.
F. Dyskryminacja społeczna wynikająca z systemu kastowego, funkcjonującego nieoficjalnie.

Państwo (numer na mapie)	Religia wyznawana przez większość społeczeństwa	Wpływ religii na społeczeństwo i gospodarkę
1		
2		
3		

Wypełnia sprawdzający	Nr zadania	24	25
	Maks. liczba pkt	2	2
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 26.
Zadanie wykonaj na podstawie wykresu przedstawiającego wielkość migracji wewnętrznych w polskich miastach w latach 1950–2017.

Na podstawie: *Rocznik demograficzny 2017*, GUS, Warszawa 2017, tabl. II, s. 28–30;
Mały Rocznik Statystyczny Polski 2018, GUS, Warszawa 2018, tabl. 15, s. 111.

Zadanie 26.1. (0–1)
Podaj przedział czasowy obejmujący 5 kolejnych lat, w których saldo migracji wewnętrznych w miastach było największe, oraz ogólną przyczynę wystąpienia tego zjawiska w tym okresie.

Lata: ……..

Przyczyna:

……

……

……

Zadanie 26.2. (0–1)
Podaj dwie przyczyny ujemnego salda migracji wewnętrznych w miastach w okresie przedstawionym na wykresie.

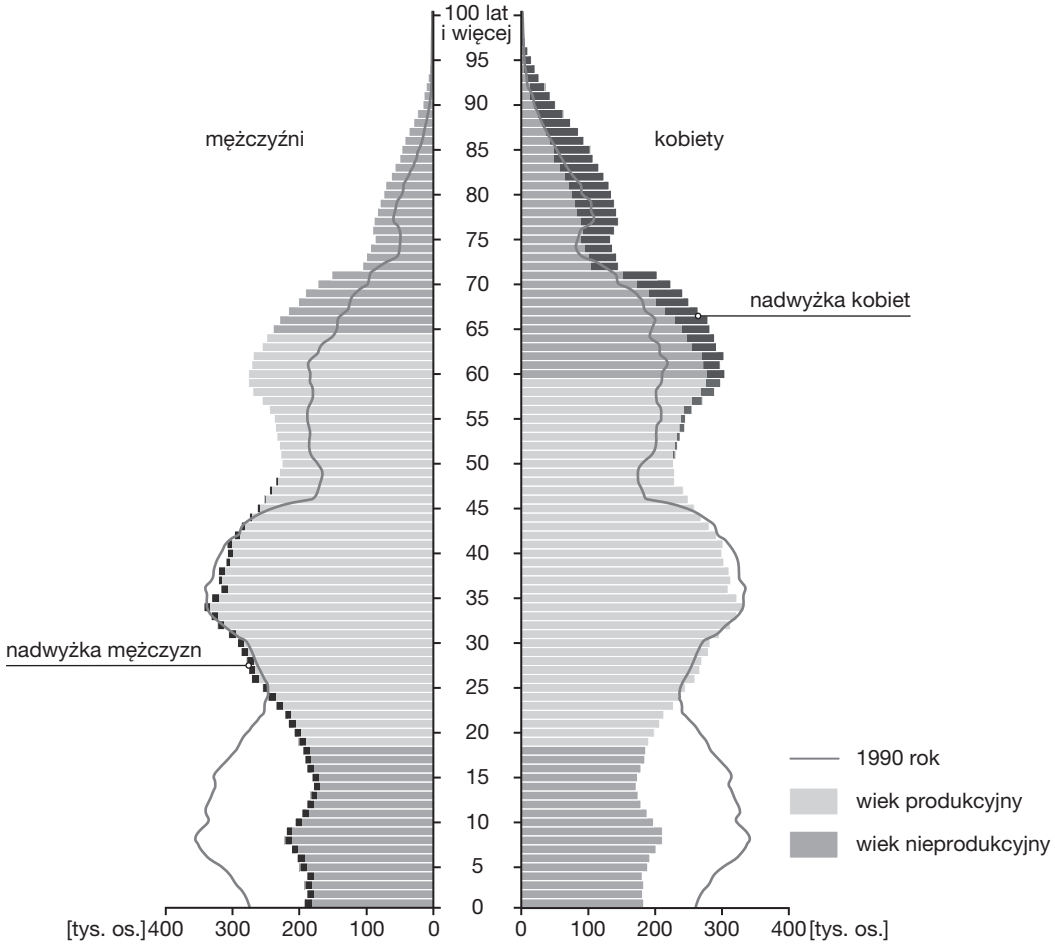
1. ……

……

2. ……

……

Zadanie 27.
Na wykresie przedstawiono strukturę wieku i płci ludności Polski w latach 1990 i 2016.

Na podstawie: *Atlas demograficzny Polski 2017*, GUS, Warszawa 2017, s. 13.

Zadanie 27.1. (0–1)
Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym była w 1990 roku większa niż w 2016 roku.	P	F
2.	W 1990 roku urodziło się więcej dzieci niż w 2016 roku.	P	F
3.	Roczniki urodzone w okresie niżu demograficznego z połowy lat 60. XX wieku były w latach 1990 i 2016 w wieku produkcyjnym.	P	F

Wypełnia sprawdzający	**Nr zadania**	**26.1**	**26.2**	**27.1**
	Maks. liczba pkt	**1**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 27.2. (0–1)
Uzasadnij, podając dwa argumenty, że między 1990 a 2016 rokiem zachodził w Polsce proces starzenia się społeczeństwa.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 28. (0–1)
Na schemacie przedstawiono przyczyny niskiego poziomu rozwoju gospodarczego w wybranym państwie.

Przyczyny środowiskowe	Przyczyny społeczne	Przyczyny ekonomiczne
– klęski żywiołowe – klimat suchy i gorący	– wysoki przyrost naturalny – ograniczony dostęp do oświaty i służby zdrowia	– przeszłość kolonialna – słabo rozwinięty przemysł przetwórczy

Państwo o niskim poziomie rozwoju gospodarczego

.....

Uzupełnij schemat, wpisując nazwę państwa wybraną spośród podanych poniżej.

Bangladesz, Mongolia, Korea Północna, Niger

Zadanie 29.
Zadanie wykonaj na podstawie barwnej mapy przedstawiającej rozmieszczenie upraw roślin i chowu zwierząt gospodarskich w wybranych państwach Azji Południowej (strona III barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 29.1. (0–1)
Sformułuj wniosek dotyczący rozmieszczenia obszarów upraw z przewagą pszenicy oraz prosa i sorgo w Indiach w zależności od wielkości opadów atmosferycznych.

.....

.....

.....

Zadanie 29.2. (0–1)
Wyjaśnij, dlaczego ryż jest głównym zbożem uprawianym w Bangladeszu. Uwzględnij warunki środowiska przyrodniczego w tym kraju.

.....

.....

.....

Zadanie 29.3. (0–1)
Podaj nazwę zwierzęcia gospodarskiego oznaczonego na mapie, którego chowu nie prowadzi się w Pakistanie. Wyjaśnij, dlaczego chów tych zwierząt nie występuje w tym kraju.

Zwierzę gospodarskie: .....

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 30. (0–1)
Na mapie zaznaczono jeden z obszarów występowania pasterstwa koczowniczego na świecie.

Na podstawie: http://anthro.palomar.edu/ [dostęp: 26.07.2018].

Obszary występowania pasterstwa koczowniczego wynikają z warunków środowiska geograficznego, głównie z warunków klimatycznych.

Przedstaw zależność wędrówkowego chowu zwierząt gospodarskich na zaznaczonym obszarze od jednej z dominujących w tej części Afryki cech klimatu.

.....

.....

.....

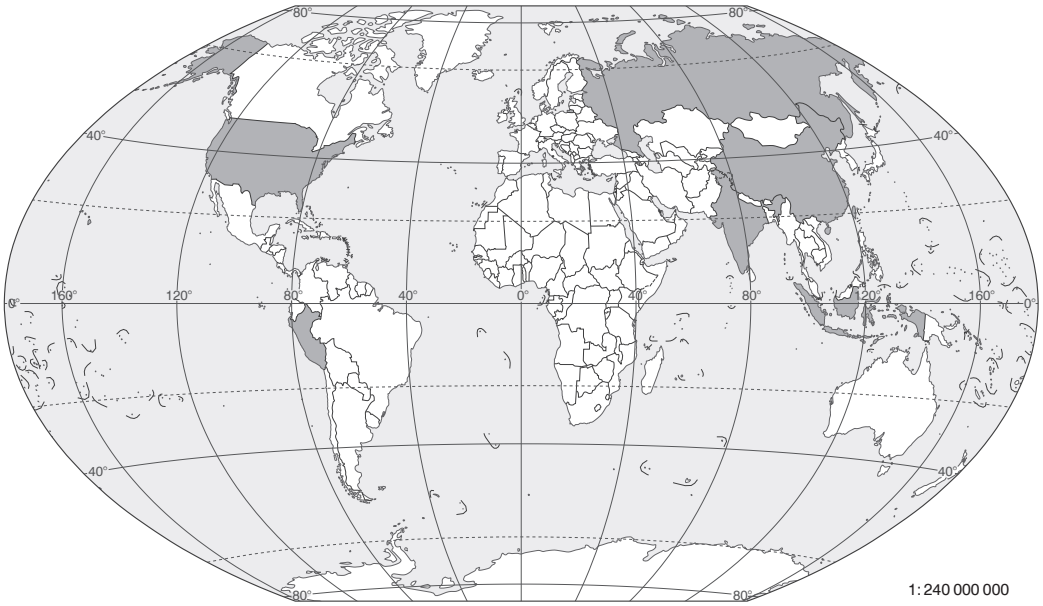
.....

.....

.....

Wypełnia sprawdzający	Nr zadania	27.2	28	29.1	29.2	29.3	30
	Maks. liczba pkt	1	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 31.
Na mapie zaznaczono państwa, których floty rybackie w 2016 roku złowiły najwięcej ryb morskich na świecie.

Na podstawie: *FAO Yearbook. Fishery and Aquaculture Statistics 2016*, FAO, Rome 2016, s. 9.

Zadanie 31.1. (0–1)
Współoddziaływanie upwellingu i zimnego prądu morskiego jest przyczyną występowania łowisk bogatych w ryby.

Podaj nazwy trzech państw, wybierając spośród zaznaczonych na mapie, których floty rybackie korzystają z takich łowisk przylegających do linii brzegowej każdego z tych państw.

1. .....

2. .....

3. .....

Zadanie 31.2. (0–1)
W 2016 roku doszło do konfliktu o dostęp do żyznych łowisk na Morzu Południowochińskim. Dwa państwa, które spośród zaznaczonym na mapie są położone najbliżej Morza Południowochińskiego, były jednymi z uczestników tego konfliktu.

Podaj nazwy tych państw.

1. ..... 2. .....

Zadanie 32. (0–2)
Uzasadnij, podając po jednym argumencie, że globalizacja może przyczyniać się do wzrostu bezrobocia zarówno w krajach o niskim poziomie rozwoju gospodarczego, jak i o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego.

Kraje o niskim poziomie rozwoju gospodarczego

.....

.....

Kraje o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego

.....

.....

Zadanie 33. (0–1)
W tabeli przedstawiono strukturę eksportu wybranych państw według kierunków geograficznych w 2014 roku (w %).

Filipiny		Malezja		Tajlandia	
Japonia	22,5	Singapur	14,2	Chiny	11,0
Stany Zjednoczone	14,1	Chiny	12,1	Stany Zjednoczone	10,5
Chiny	13,0	Japonia	10,8	Japonia	9,6
Hongkong	9,0	Stany Zjednoczone	8,4	Malezja	5,6
Singapur	7,2	Tajlandia	5,3	Hongkong	5,5
Niemcy	4,3	Hongkong	4,8	Singapur	4,6
Pozostałe	29,9	Pozostałe	44,4	Pozostałe	53,2

Na podstawie: *Rocznik statystyki międzynarodowej 2015*, GUS, Warszawa 2015, tabl. 14.8.
[tylko w wersji elektronicznej: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyki-miedzynarodowej-2015,10,3.html#; dostęp: 26.07.2018].

Sformułuj dwa wnioski dotyczące kierunków geograficznych eksportu Filipin, Malezji i Tajlandii.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 34. (0–2)
Zadanie wykonaj na podstawie barwnej mapy przedstawiającej przeciętną powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie rolnym i strukturę wielkościową gospodarstw rolnych według województw w Polsce w 2016 roku (strona IV barwnego materiału źródłowego).

Wyjaśnij, dlaczego w województwach małopolskim i zachodniopomorskim jest inna przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia sprawdzający	Nr zadania	31.1	31.2	32	33	34
	Maks. liczba pkt	1	1	2	1	2
	Uzyskana liczba pkt					

Zadanie 35.
Zadanie wykonaj na podstawie wykresu przedstawiającego wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce według źródeł w 2015 roku oraz ich prognozę do 2050 roku (strona IV barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 35.1. (0–1)
Podaj dwie zmiany w strukturze produkcji energii elektrycznej w Polsce prognozowane do 2050 roku, które zmniejszą negatywne oddziaływanie energetyki na stan środowiska przyrodniczego.

1. .....

2. .....

Zadanie 35.2. (0–1)
Przedstaw jeden z problemów przemysłu paliwowo-energetycznego w Polsce wynikający z prognozowanych do 2050 roku zmian w wielkości i strukturze produkcji energii elektrycznej w naszym kraju.

.....

.....

.....

Zadanie 36. (0–1)
W tabeli przedstawiono strukturę produkcji energii elektrycznej według typów elektrowni w wybranych państwach w 2014 roku (w %).

Wyszczególnienie		Polska	Francja	Czechy	Hiszpania	Wielka Brytania
Elektrownie	na węgiel	81,42	1,69	47,57	15,71	29,75
	na ropę naftową	0,99	0,32	0,04	5,06	0,49
	na gaz ziemny	4,62	2,70	5,17	17,49	30,04
	jądrowe	–	77,55	35,25	20,55	18,80
	wykorzystujące odnawialne źródła energii	12,80	17,27	11,88	40,92	19,92
	wykorzystujące inne źródła energii	0,03	0,35	0,08	0,00	0,96

Na podstawie: *EU energy in figures 2016*, EC, European Union 2016, s. 180, 192, 194, 216, 240.

Podaj wspólną cechę struktury produkcji energii elektrycznej według typów elektrowni w Polsce i we Francji, odróżniającą te państwa od pozostałych krajów wymienionych w tabeli.

.....

.....

Wypełnia sprawdzający	Nr zadania	35.1	35.2	36
	Maks. liczba pkt	1	1	1
	Uzyskana liczba pkt			

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)